

ΔΠΜΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΑΚΑΔ. ΕΤΟΥΣ 2025-2026
[ΦΕΚ 1448 Β'/04-03-2024]

1. ΠΡΩΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΜΑΘΗΜΑ 1.1.	ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ
Περιγραφή	Η οριοθέτηση του αντικείμενου της προστασίας, δια μέσου της ορολογίας, της διαχρονικής εξέλιξης της μεταχείρισης μνημείων, ιστορικών κτιρίων και συνόλων και της σύγχρονης διατύπωσης γενικών αρχών. Αναπτύσσονται η Ιστορία, οι Αρχές, η Ιδεολογία και η Φιλοσοφία των αποκαταστάσεων, η εξέλιξη της έννοιας της προστασίας από το μεμονωμένο μνημείο στα ιστορικά κέντρα πόλεων και οικισμούς, οι διεθνείς συμβάσεις και διακηρύξεις, οι σημερινές αντιλήψεις, τα προβλήματα και οι πρακτικές.
Περιεχόμενα	1. Ιστορία των Αποκαταστάσεων. 2. Ιδεολογία και Φιλοσοφία των Αποκαταστάσεων. 3. Διεθνείς Συμβάσεις και Διακηρύξεις. 4. Σημερινές Αντιλήψεις, Προβλήματα και Πρακτικές. 5. Θεωρητικό Πλαίσιο για την Αναλυτική Προσέγγιση
ΜΑΘΗΜΑ 1.2.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ & ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΛΙΚΩΝ
Περιγραφή	Η εισαγωγή στα αίτια φθοράς και παθολογίας των μνημείων. Αναλύονται οι ιδιότητες και η συμπεριφορά των δομικών υλικών που έχουν χρησιμοποιηθεί στην κατασκευή των μνημείων και των ιστορικών κατασκευών, καθώς και η μεθοδολογία και οι τεχνικές διάγνωσης και χαρτογράφησης της φθοράς τους, οι τεχνικές και τα υλικά συντήρησης, τα κριτήρια και οι προδιαγραφές του σχεδιασμού των επεμβάσεων.
Περιεχόμενα	1. Φαινόμενα και αιτίες φθοράς των μνημείων 2. Δομικά υλικά ιστορικών κτιριακών κατασκευών: ιδιότητες, φθορά, προστασία. 3. Μεθοδολογία και τεχνικές διάγνωσης 4. Τεχνικές και υλικά συντήρησης
ΜΑΘΗΜΑ 1.3.	ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΑ ΟΡΓΑΝΑ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
Περιγραφή	Η γνώση της νομοθεσίας και των κανονισμών για την προστασία της αρχιτεκτονικής και αρχαιολογικής κληρονομιάς. Παρουσιάζονται τα θεσμοθετημένα όργανα και οι φορείς προστασίας στον ελληνικό χώρο, ο ρόλος των Διεθνών Οργανισμών Προστασίας και η διευρυμένη έννοια της πολιτιστικής κληρονομιάς.
Περιεχόμενα	1. Νομοθεσία και θεσμοθετημένα όργανα για την προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς 2. Διαχείριση Πολιτιστικής Κληρονομιάς. 3. Ευρωπαϊκή Ένωση και Πολιτιστική Κληρονομιά. Ο ρόλος των Διεθνών Οργανισμών.

2. ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	
ΜΑΘΗΜΑ 2.1.	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
Περιγραφή	Η εις βάθος γνώση της μεθοδολογίας αποτύπωσης, τεκμηρίωσης και αξιολόγησης των μνημείων και των ιστορικών κτιρίων και η ανάλυση των ιστορικών τεχνικών δομής. Παρουσιάζονται οι πηγές πληροφοριών για την ιστορική τεκμηρίωση των μνημείων και ιστορικών κτιρίων και διδάσκονται η μεθοδολογία συγκέντρωσης και καταγραφής των στοιχείων που τεκμηριώνουν την ιστορική, μορφολογική και κατασκευαστική τους υπόσταση, η διάγνωση της παθολογίας, των προβλημάτων και των φθορών τους καθώς και οι σύγχρονες τεχνικές αποτύπωσης.
Περιεχόμενα	1. Ανάλυση των Ιστορικών Τεχνικών Δομής. 2. Μεθοδολογία Ανάλυσης και Αξιολόγηση Ιστορικών Κτιρίων και Μνημείων. 3. Αποτύπωση και τεκμηρίωση. 4. Καταγραφή της παθολογίας και Διαγνωστική. 5. Τοπογραφικές και άλλες σύγχρονες τεχνικές αποτύπωσης.
ΜΑΘΗΜΑ 2.2.	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΤΕΡΕΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ
Περιγραφή	Η γνώση της διαδικασίας που ακολουθείται από την Ανάλυση και Τεκμηρίωση μέχρι την διατύπωση της πρότασης Στερέωσης, Ενίσχυσης ή Αποκατάστασης των ιστορικών κτιρίων και μνημείων. Αναλύονται μέθοδοι και τεχνικές επεμβάσεων τα τυχόν προβλήματα διαχείρισης και χρήσης τους και παρουσιάζονται παραδείγματα εφαρμογών. Τονίζεται η σημασία του εντοπισμού και ανάλυσης του δομικού συστήματος και της διερεύνησης της παθολογίας του μνημείου ή ιστορικού κτιρίου, με στόχο την κατά το δυνατόν πληρέστερη τεκμηρίωση του στην οποία βασίζεται η επιλογή του κατάλληλου σχήματος επεμβάσεων.
Περιεχόμενα	1. Εισαγωγή: Ανάλυση Δομικών Συστημάτων 2. Παθολογία, Διαγνωστική, Έλεγχοι, Έρευνες. 3. Μέθοδοι και Τεχνικές Επεμβάσεων I: Τοιχοποιίες και Θεμέλια, λοιπές κατασκευές. 4. Μέθοδοι και Τεχνικές Επεμβάσεων II: Ειδικά Θέματα 5. Μέθοδοι και Τεχνικές Επεμβάσεων III: Παραδείγματα εφαρμογών
ΜΑΘΗΜΑ 2.3.	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ, ΣΥΝΟΛΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΙΩΝ
Περιγραφή	Η παροχή των απαραίτητων γνώσεων για την τεκμηρίωση της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας - ιστορικής, αρχιτεκτονικής, λειτουργικής και κοινωνικοοικονομικής - των ιστορικών συνόλων, για την επισήμανση των προβλημάτων τους και για την μεθοδολογία «ολοκληρωμένης» προστασίας τους, στην οποία εμπεριέχεται η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξής τους. Διδάσκονται η μεθοδολογία ανάλυσης, τεκμηρίωσης και σχεδιασμού προστασίας, ανάπτυξης και διαχείρισης των ιστορικών συνόλων, και η ιδιαίτερη σημασία του φυσικού περιβάλλοντος και του τοπίου. Αναλύονται επίσης οι προβληματισμοί και οι εναλλακτικές αρχιτεκτονικές επιλογές στα θέματα ένταξης νέων χρήσεων σε παλαιά κελύφη και ένταξης νέων κατασκευών σε ιστορικό περιβάλλον ή στο φυσικό τοπίο και παρουσιάζονται παραδείγματα εφαρμογών σε όλα τα παραπάνω θέματα.
Περιεχόμενα	1. Μέθοδοι και τεχνικές Ανάλυσης Συνόλων 2. Σχεδιασμός Προστασίας και Ανάπτυξης Ιστορικών Συνόλων. 3. Ένταξη νέων χρήσεων σε παλαιά κελύφη 4. Ένταξη νέων κατασκευών σε ιστορικό περιβάλλον. 5. Μνημεία και Περιβάλλον

3. ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	
ΜΑΘΗΜΑ 3.1.	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
Περιγραφή	Κατανόηση της μεθόδου της ανασκαφής (τομές, τεκμηρίωση), του τρόπου φύλαξης και συντήρησης των ευρημάτων, καθώς και των ζητημάτων διαχείρισης των αρχαιοτήτων και οργάνωσης των αρχαιολογικών χώρων. Μελέτη των αρχαίων λατομείων ως αρχαιολογικών χώρων και ως μνημείων της αρχαίας τεχνολογίας.
ΜΑΘΗΜΑ 3.2.	ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ – ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑ
Περιγραφή	Εμβάθυνση σε ζητήματα θεωρίας και πράξης μουσειακής ανάδειξης μνημείων και στέγασης μουσειακών συλλογών σε ιστορικά κτίρια. Θεωρητική διερεύνηση του ρόλου του εκθέματος στη μουσειακή ανάδειξη των μνημείων. Διαχείριση μουσείων, σύγχρονες τάσεις στη μουσειολογία και τη μουσειογραφία.
ΜΑΘΗΜΑ 3.3.	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ
Περιγραφή	Η προβιομηχανική και βιομηχανική κληρονομιά στην Ελλάδα. Ιστορική εξέλιξη – κατασκευαστικές τεχνικές – εξοπλισμός. Μέθοδοι καταγραφής και αξιολόγησης. Προστασία, αξιοποίηση, προτάσεις επανάχρησης και τεχνικές αποκατάστασης κτιρίων και εξοπλισμού. Παραδείγματα εφαρμογών.
ΜΑΘΗΜΑ 3.4.	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ
Περιγραφή	Θεωρία και κριτική της προστασίας, αποκατάστασης και επανάχρησης κτιρίων της μοντέρνας και σύγχρονης αρχιτεκτονικής. Νέα υλικά, νέοι τρόποι κατασκευής και νέοι τρόποι συντήρησης και αποκατάστασης. Κριτική ανάλυση καλών πρακτικών. Θεσμικό πλαίσιο.
ΜΑΘΗΜΑ 3.5.	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΗΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
Περιγραφή	Εφαρμογή Γεωδαιτικών & Φωτογραμμετρικών μεθόδων για τη Γεωμετρική Τεκμηρίωση Μνημείων. Συγκεκριμένη εφαρμογή για την εμπέδωση των μεθόδων σε πραγματικές συνθήκες. Εκτέλεση λήψεων και μετρήσεων στο ύπαιθρο, Ενδεικτική επεξεργασία στοιχείων στα εργαστήρια Γενικής Γεωδαισίας & Φωτογραμμετρίας του ΤΑΤΜ ΕΜΠ και υπολογισμοί γραφείου.
ΜΑΘΗΜΑ 3.6.	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
Περιγραφή	Ψηφιακές τεχνολογίες αιχμής και προηγμένες μέθοδοι καταγραφής, τεκμηρίωσης και προβολής ιστορικών κτιρίων και συνόλων. Παραδείγματα εφαρμογής.
ΜΑΘΗΜΑ 3.7.	ΘΕΜΑΤΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
Περιγραφή	Ιστορική εξέλιξη των τεχνικών εγκαταστάσεων στα κτήρια και τους οικισμούς, Προστασία και Ανάδειξή τους. Γενικές αρχές και εφαρμοσμένα παραδείγματα φωτισμού, ένταξης ηλεκτρομηχανολογικών και άλλων τεχνικών εγκαταστάσεων, βιοκλιματικού-αιεφόρου σχεδιασμού, ενεργειακής, περιβαλλοντικής, ακουστικής αναβάθμισης και άλλων τεχνολογικών εφαρμογών για την άρτια Επανάχρηση, Λειτουργία, Προστασία και Ανάδειξη ιστορικών κτηρίων, συνόλων, αρχαιολογικών χώρων, τοπίων, διαδρομών άλλων μνημείων Πολιτιστικής Κληρονομιάς.
ΜΑΘΗΜΑ 3.8.	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ [Ειδικές τεχνικές υλικών και επεμβάσεων συντήρησης και προστασίας μνημείων με έμφαση στην αντισεισμική προστασία μνημείων]
Περιγραφή	Σεισμική συμπεριφορά ιστορικών κατασκευών Κατανόηση των παραμέτρων εδαφικής κίνησης, όπως αυτές αναπτύσσονται από τις σεισμο-τεκτονικές συνθήκες της ευρύτερης περιοχής του μνημείου και από τις τοπικές εδαφικές συνθήκες με εφαρμογή της πιθανολογικής και της ανάδρομης ανάλυσης σεισμικού κινδύνου. Επιλογή κατάλληλων φυσικών επιταχυνσιογραφημάτων και ανάπτυξη συμβατών προς το φάσμα σχεδιασμού τεχνητών χρονοϊστοριών επιτάχυνσης. Κατανόηση της σεισμικής συμπεριφοράς ιστορικών κατασκευών από τοιχοποιία με ανάλυση κατάλληλου λογισμικού. Αλληλεπίδραση της στέγης με την κατασκευή και του εδάφους με την κατασκευή.

4. ΑΣΚΗΣΕΙΣ Α' ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ [Γενικός συντονισμός: Μπαλοδήμου – Κωνσταντινίδου]

ΑΣΚΗΣΗ 4.1.

Στο πλαίσιο του μαθ. 1.1

Κριτική μιας αποκατάστασης

ΑΣΚΗΣΗ 4.2.

Στο πλαίσιο του μαθ. 2.1

Αποτύπωση και τεκμηρίωση κτιρίου

ΑΣΚΗΣΗ 4.3.

Στο πλαίσιο του μαθ. 2.2

Επίλυση προβλήματος στερέωσης – συντήρησης

ΑΣΚΗΣΗ 4.4.

Στο πλαίσιο του μαθ. 2.3

Προστασία & συντήρηση σε κλίμακα αστικού κέντρου ή ιστορικού οικισμού

ΑΣΚΗΣΗ 4.5.α

Στο πλαίσιο του μαθ. 2.3

Νέα αρχιτεκτονική δημιουργία σε ιστορικό περιβάλλον

ΑΣΚΗΣΗ 4.5.β

Στο πλαίσιο του μαθ. 2.2
(Μόνο για τους Πολιτικούς
Μηχανικούς)

Υπολογισμός ιστορικών ξύλινων κατασκευών

ΑΣΚΗΣΗ 4.5.γ

Στο πλαίσιο του μαθ. 2.1
(Μόνο για τους
Τοπογράφους Μηχανικούς)

Το περιεχόμενο της άσκησης θα συμπληρωθεί

5. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ